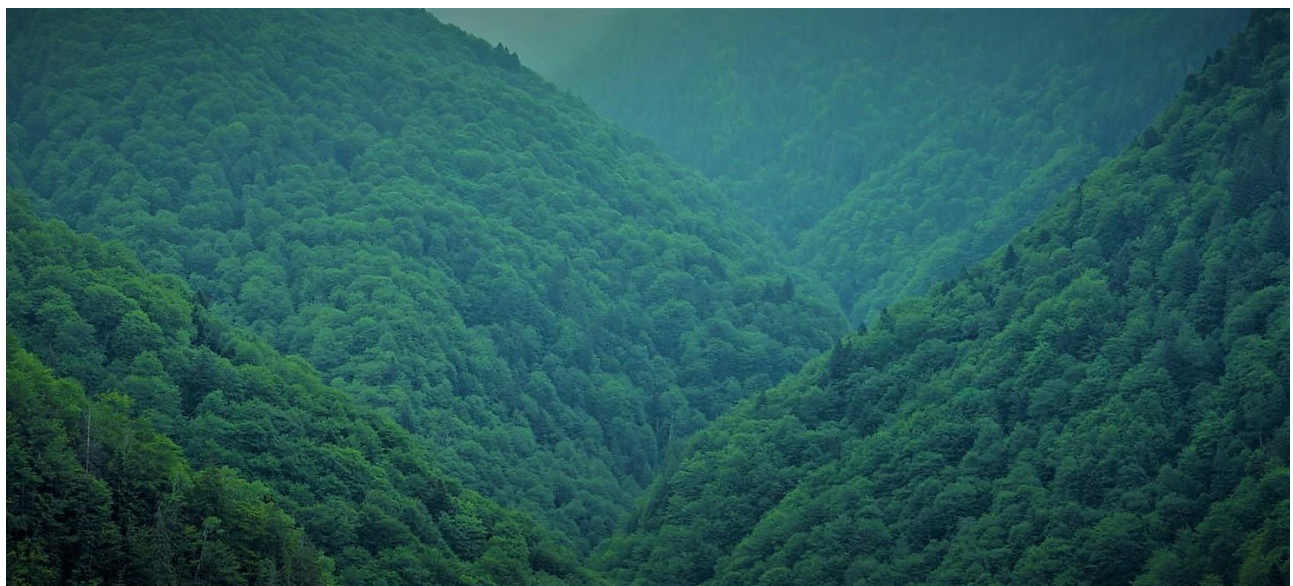

RAPORT: Catalogul Pădurilor Virgine Pierdute, Un Eșec Național

Eșecul sistemic al „Catalogului Național al Pădurilor Virgine și Cvasi-Virgine” din
România

Imaginea 1: Pădurea virgină Boia Mică neinclusă în Catalogul Național, Munții Făgăraș: © Agent Green / Matthias Schickhofer

Un Raport Agent Green și EuroNatur

Aprilie 2020

AGENT GREEN

euRONATUR

Index

1. Istoric: pădurile seculare și primare ale României și protecția lor	3
2. Studii depuse pentru Catalogul Național al Pădurilor Virgine și Cvasi-Virgine	5
3. Ministerul Mediului al României - incompetență sau administrare defectuoasă deliberată?	7
4. Studiul celei mai sălbatice păduri virgine din Europa: respins sau nu?	9
5. Progresul extrem de lent al procesului de aprobare în Catalogul Național	10
6. Potențiale conflicte de interese	11
7. Rezumatul Gărzilor Forestiere regionale	12
8. Concluzii	13
9. Sumar și recomandări	16

1. Istoric: pădurile seculare și primare ale României și protecția lor

România adăpostește cele mai mari suprafețe rămase de păduri seculare și primare din zona de climă temperată a Uniunii Europene. Gradul de naturalitate al pădurilor din România rămâne excepțional de ridicat în comparație cu restul Europei, unde aceste păduri, în cea mai mare parte, au dispărut. Numai în extremitatea nordică a continentului european - în Scandinavia și Rusia - se mai găsesc zone întinse de păduri naturale, ne-gestionate. Potrivit "Forest Europe", mai puțin de 4% din pădurile din UE se află într-o stare de naturalitate mai ridicată (Forest Europe 2015)¹.

În 2005, inventarul Pin Matra² al pădurilor din România a dezvăluit 218.500 de hectare de „păduri virgine”, în baza unei definiții foarte stricte a termenului. În 2017, un studiu Greenpeace a identificat 300.000 ha de păduri potențiale primare³. În 2019, studiul PRIMOFARO⁴ a identificat peste 500.000 de hectare de pădure potențiale primare și seculare în România. Aceste ultime păduri intacte cu o valoare a biodiversității deosebit de ridicată au o importanță științifică și ecologică deosebită.

Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă a României din anul 1999 prevedea expres protejarea acestei comori forestiere extrem de valoroase: „*Conservarea biodiversității și asigurarea stabilității, sănătății și multifuncționalității pădurilor prin: ocrotirea, prin mijloace specifice, a circa 400.000 ha păduri naturale și cvasi-virgine existente în Carpații românești.*”⁵

Codul silvic și Legea ariilor protejate (OUG 57/2007) precizează clar că toate pădurile virgine și cvasi-virgine și cele mai importante valori naturale trebuie să fie desemnate și incluse în rezervații științifice. Până în prezent, acest lucru nu s-a întâmplat.

În 2012, în urma unei campanii publice a WWF, guvernul român a anunțat un program de identificare și protejare a pădurilor „virgine și cvasi-virgine”. Aceasta a inclus și interdicția exploatărilor forestiere în păduri virgine și cvasi-virgine intacte identificate în inventarul Pin Matra din 2005. Acest moratoriu pe

¹ Forest Europe (2015): State of Europe's Forests 2015. <https://www.foresteuropa.org/docs/full-soef2015.pdf>.

² Biriș I. & Veen P. (ed.) (2005): Inventory and strategy for sustainable management and protection of virgin forests in Romania. (PIN-MATRA/2001/018). ICAS and KNNV. Web source datasets digital maps: Pădurile virgine din România. Report and maps. <http://www.mmediu.ro/articol/proiect-pin-matra-padurile-virgine-din-romania/2068>.

³ Greenpeace CEE Romania (2017): Potential primary forests map of Romania. <https://maps.greenpeace.org/project/potential-primary-forests-map-of-romania/>

⁴ Schwarz, U. and Schickhofer, M. (2019). PRIMOFARO. Inventory of Potential Primary and Old-Growth Forest Areas in Romania. Report for EuroNatur.

⁵ Giurgiu, V. Doniță, N. Bândiu, C. Radu, S. Cenușă, R. Dissescu, R. Stoiculescu, C. Biriș, I.A. (2001). "Pădurile virgine din România," asbl Foret wallone, ISBN: 2-9600251-1-1, pagina 38

lucrări silvice nu a fost implementat, iar autoritățile române au permis continuarea acestor lucrări în păduri cu valoare ecologică ridicată. Există două motive principale pentru ineficacitatea acestui ordin ministerial:

1. Exploatarea forestieră poate avea loc cu permisiunea Gărzii Forestiere în cazurile în care inspectorii consideră că poligoanele nu îndeplinesc criteriile pădurilor virgine. Majoritatea poligoanelor au fost astfel descalificate de Gărzile Forestiere, de multe ori din birou, fără deplasări în teren și exploatarea permisă.
2. Nu au fost stipulate sancțiuni pentru exploatarea în poligoane cu păduri virgine unde exploatarea nu era permisă.

Patru ani mai târziu, în iunie 2016, Ministerul Mediului a publicat ordinul de Ministru și condițiile de aplicare ale „Catalogului Național al Pădurilor Virgine și Cvasi-virgine din România”. Scopul acestui instrument unic a fost identificarea și protejarea pădurilor „virgine și cvasi-virgine” rămase în România.

Aproape cinci ani mai târziu, în martie 2020, acest Catalog Național include numai 30.062 de hectare, care reprezintă doar o foarte mică parte din pădurile primare intacte care se mai găsesc în România.⁶

La începutul procesului de cartografiere, autoritățile române au solicitat asistența ONG-urilor, universităților, oamenilor de știință și a altor părți interesate pentru a ajuta la popularea Catalogului. Studiile științifice urmau să fie realizate de experți pentru a fi incluse în Catalogul Național.

Catalogul Național este limitat la pădurile definite strict “virgine și cvasi-virgine”. Experții forestieri au criticat acuratețea științifică a acestor criterii⁷, deoarece ele descriu o fază culminantă a dezvoltării pădurilor naturale, cu volume mari de lemn mort și un număr mare de arbori mari și bătrâni. Criteriile definite de Ordinul ministerial necesită (printre alte limitări stricte) „prezența frecventă a lemnului mort, pe picior și la sol, în diferite clase de degradare”. Pădurile primare aflate în alte clase de vârstă, decât cea culminantă (stadiu de climax) sunt excluse de la protecție.

Alte păduri naturale cu o valoare ridicată a biodiversității, cum ar fi pădurile neafectate de exploatarea de mult timp și pădurile seculare, nu sunt acceptate și astfel nu se pot califica pentru protecție. Asta înseamnă că dispozițiile din Directivelor Europene Natura 2000 (de exemplu, articolul 6 din Directiva Habitadelor) nu sunt puse în aplicare în mod corespunzător în România.

Mai mulți experți implicați în elaborarea de studii pentru Catalogul Național au raportat rate ridicate de respingere a studiilor și că procesele birocratice au pus piedici în loc să faciliteze procesul adecvat de avizare, atât în cadrul Ministerului, cât și al unor Gărzi Forestiere. Acest lucru explică rata foarte slabă de aprobare din cadrul acestui program de protecție a pădurilor primare.

Acest raport evaluează statusul studiilor care au fost transmise autorităților române, inclusiv Gărzilor Forestiere și Ministerului Mediului pentru includerea în „Catalogul Național al Pădurilor Virgine și Cvasi-virgine”. Datele prezentate în acest raport sunt puse la dispoziția publicului în premieră.

⁶ <http://apepaduri.gov.ro/paduri-virgine/>

⁷ Birș I.-A. (2017): Status of Romania’s Primary Forests. For Greenpeace Romania. Bucharest. <https://storage.googleapis.com/planet4-romania-stateless/2019/07/dd70c748-dd70c748-the-status-of-romania-s-primary-forests.pdf>.

2. Studii depuse pentru Catalogul Național al Pădurilor Virgine și Cvasi-virgine

Pentru a analiza decalajul dintre studiile prezentate în Catalog și studiile acceptate efectiv, Agent Green a trimis solicitări de acces la informații de interes public tuturor Gărzilor forestiere regionale și Ministerului Mediului. Prin aceste solicitări s-au cerut informații despre numărul de studii depuse la nivel național și stadiul fiecăruia. Răspunsurile la cererile de informații au relevat unele aspecte destul de îngrijorătoare:

- Au fost depuse studii de fundamentare pentru aproximativ 132 de trupuri forestiere însumând o suprafață totală de **30.335,96 hectare**
- **24.260,54 hectare** din totalul studiilor depuse au fost respinse, pierdute sau blocate de autorități în diferite etape, reprezentând 80% din toate studiile depuse.
- Doar **6.075,42 hectare** pentru care s-au depus studii au fost aprobate și acceptate.

Aceste 6.075,42 hectare au fost incluse în Catalogul Național și împreună cu alte 23 986,64 hectare aprobate prin amenajamente noi constituie cifra totală actuală de 30.062,06 hectare din Catalog.

Este important de menționat că majoritatea pădurilor din Catalogul Național au fost introduse prin intermediul amenajamentelor decenale noi. Aceste păduri nu necesită studii individuale și sunt introduse de silvicultori la fiecare zece ani, când amenajamentele trebuie reînnoite. Procesul de selecție și decizia de includere a pădurilor prin amenajamente este responsabilitatea strictă a silvicultorilor locali. Publicul este foarte rar consultat și aceste păduri sunt adesea situate în locații greu accesibile și cu puțin interes comercial.

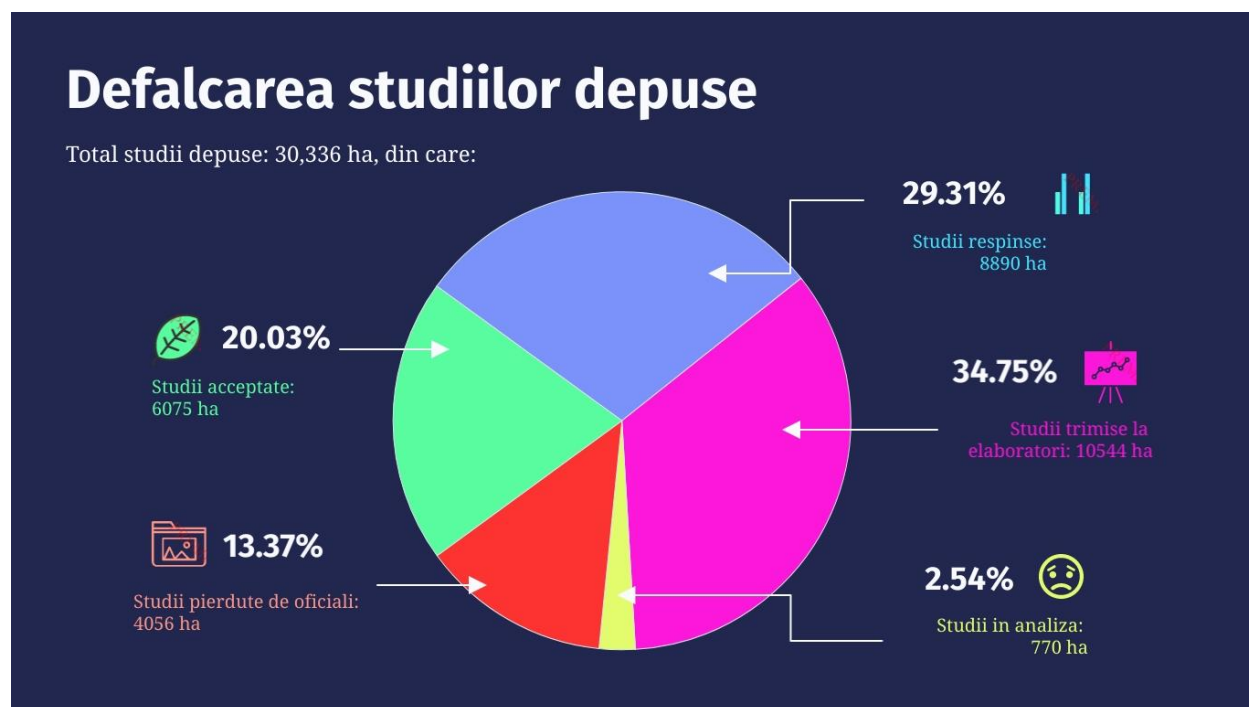
Suprafața de 30.062,06 hectare cu păduri virgine incluse astăzi în actualul Catalog Național nu trebuie confundată cu suprafața totală a studiilor depuse de 30.335,96 hectare. Dacă toate studiile depuse ar fi fost aprobate pentru Catalogul Național, atunci suprafața totală de păduri virgine din Catalog ar fi în prezent de peste 54.300 hectare.

Cele mai șocante constatări sunt că 8.890,76 hectare de pădure au fost respinse în totalitate, 10.543,78 hectare au fost înapoiate elaboratorilor, iar studiile pentru 4.056,22 hectare cu păduri virgine au fost pur și simplu pierdute. Trebuie menționat că oamenii de știință au întreprins cercetări detaliate, pe perioade îndelungate de timp, lucrând deseori în locații greu accesibile, cu riscuri și cu costuri substanțiale, pentru a depune aceste studii spre avizare. Faptul că studiile lor au fost pierdute de oficialii români este rușinos și reprezintă un dispreț față de profesia lor.

Aceste constatări ridică întrebări cruciale cu privire la un sistem care îngreunează în mod cert încercările de implicare constructivă în acest important program de conservare pentru protejarea multor dintre cele mai valoroase păduri naturale ale UE.

Tabel integrator al studiilor elaborate pentru includerea pădurilor virgine în Catalogul Național

	Hectare	Trupuri de pădure	Studii	Procentaj
Total studii depuse	30,335.96	132	93	100 %
Studii respinse	8,890.76	40 (approx.)	11	29.31 %
Studii înapoiate laboratorilor	10,543.78	44	39	34.75 %
Studii în curs de analizare	769.78	4	4	2.54 %
Studii pierdute de Minister sau de Gărzile Forestiere	4,056.22	17	17	13.37 %
Studii acceptate în Catalogul Național	6,075.42	27	22	20.03 %

3. Ministerul Mediului din România - incompetență sau administrare defectuoasă deliberată?

Ministerul Mediului a răspuns cererii oficiale de informații de la Agent Green la 12 februarie 2020. În corespondența sa, Ministerul Mediului a confirmat că 42 trupuri de pădure cu o suprafață totală de 9.382,70 hectare, au fost fie respinse, fie sunt în continuare analizate.

Răspunzând în același timp solicitării Agent Green, Gărzile Forestiere au confirmat o listă de 105 trupuri de pădure, care acoperă 24.260,54 hectare. Cu alte cuvinte, Gărzile Forestiere au detaliat cu 63 de trupuri de pădure mai mult decât Ministerul Mediului. Detaliile acestor suprafețe sunt prezentate mai jos:

<i>Răspunsurile autorităților</i>	<i>Suprafețe totale cu păduri virgine pentru care s-au depus studii</i>	<i>Păduri virgine pentru care s-au depus studii și care se află în analiză, au fost înapoiate elaboratorilor sau au dispărut</i>	<i>Suprafețe de păduri respinse</i>	<i>Total trupuri de pădure</i>
<i>Gărzi Forestiere regionale</i>	<i>24,260.54 ha</i>	<i>15,369.78 ha</i>	<i>8890.76 ha</i>	<i>105</i>
<i>Ministerul Mediului</i>	<i>9,382.70 ha</i>	<i>4,611.16 ha</i>	<i>4,771.54 ha</i>	<i>36</i>
<i>Suprafețe care lipsesc de la Minister</i>	<i>14,877.84 ha</i>	<i>10,758.62 ha</i>	<i>4,119.22 ha</i>	<i>69</i>

Ministerul Mediului are un departament special care se ocupă de pădurile virgine și un coordonator special numit pentru Catalogul Național.

În ciuda acestui fapt, se pare că acești funcționari nu știu de 14.877 hectare de păduri care au fost transmise Ministerului Mediului de către Gărzile Forestiere. Nu este clar de ce aceste studii au dispărut de la Ministerul Mediului.

Un număr mare de studii pentru 4.056,22 de hectare au fost confirmate elaboratorilor în corespondență cu autoritățile ca fiind în analiză la Minister, inclusiv în 2016, dar de atunci au dispărut de pe lista oficială.

Și cel puțin o pădure, Colții Bâlei, a fost aprobată pentru Catalogul Național încă din 2017, dar de atunci a dispărut din registrele ministeriale oficiale.

Este dificil de interpretat aceste date noi altfel decât că procesul de aprobare pentru „Catalogul Național al Pădurilor Virgine și Cvasi-virgine” a fost gestionat abuziv și neprofesional. Ultimele suprafețe vaste din zona de climă temperate a Europei acoperite cu păduri primare și seculare merită cel mai înalt nivel de profesionalism, de atenție, protecție și prudență. Timpul este esențial pentru supraviețuirea lor, însă obstacolele birocratice și administrarea greșită severă dezvăluie probleme sistemice atât de preocupare cât și de seriozitate în ceea ce privește protejarea biodiversității României.

Oficialii responsabili au eșuat lamentabil în rolurile lor de a proteja pădurile cele mai valoroase cu potențial de a intra în Catalogul Național.

Imaginea 2: o pădure din Carpații Orientali, avizată pozitiv de Garda Forestieră și trimisă Ministerului unde a dispărut din gestiune.

4. Studiul celei mai sălbatice păduri virgine din Europa: respins sau nu?

Patru studii sunt detaliate pe listele Ministerului drept „Respins de Garda Forestieră Vâlcea”, inclusiv studiul pădurilor virgine extrem de unice din valea Boia Mică din munții Făgăraș. Aceasta este probabil cea mai sălbatică vale din România și destul de probabil, din întreaga zonă temperată a UE.

Boia Mica a fost cercetată de o echipă de oameni de știință internaționali care au înregistrat unele dintre cele mai bătrâne trupuri de pădure din România. Cercetătorii sunt de acord că Boia Mică este unul dintre principalele site-uri de patrimoniu natural din Europa. Este inclusă într-un sit Natura 2000, dar încă nu are nicio formă de strictă protecție, iar proprietarii privați care au păstrat inactă aceasă pădure până astăzi nu au fost compensați sub nicio formă.

Surprinzător, Garda Forestieră Vâlcea a revenit asupra răspunsului initial, insistând că studiul pentru Boia Mică este încă în analiză și nu respins. Elaboratorii studiului nu au primit nicio notificare de respingere.

Acestă confuzie, în care Ministerul și Garda Forestieră au comunicat informații în mod clar conflictuale, stă la baza întrebării critice cu privire la calitatea administrației publice și la nivelul profesionalismului de la Ministerul Mediului în îndeplinirea îndatoririlor lor, așa cum este prevăzut de lege. Cazul Boia Mică ridică îndoieli serioase cu privire la intenția Guvernului Român de a proteja cele mai importante păduri ale României.

Imaginea 3: Imagine satelitară a văii Boia Mică din 1969 care arată o zonă naturală fără semne de intervenție umană. Cu toate acestea, Garda Forestieră Vâlcea a susținut că aceste păduri au fost parțial exploatate în trecut și, prin urmare, nu sunt „păduri virgine”. (Sursa imaginii: programul USGS / CORONA)

5. Progresul extrem de lent al procesului de aprobare în Catalogul Național

În medie, doar 1.500 de hectare de păduri virgine pe an au fost acceptate în Catalog prin studii de fundamentare. Aceasta înseamnă o suprafață totală de puțin peste 6.000 de hectare în 4 ani.

Motivul progresului lent pare să fie o combinație de pregătire slabă, angajați fără experiență și un conflict direct de interese.

Majoritatea inspectorilor Gărzilor Forestiere nu au fost instruiți în ecologia pădurilor virgine, inclusiv procesul detaliat al modului de identificare a unei păduri virgine sau seculară. Garda Forestieră și Ministerul Mediului resping activ pădurile potențial virgine pe baza informațiilor furnizate în amenajamentele acestor păduri care pot fi deliberat sau accidental eronate.

De multe ori, aceste amenajamente nu se bazează pe cercetări științifice solide și rigoare ecologică, ci pe estimările silvicultorilor. Adesea, includ cifre inexacte și estimări înșelătoare în ceea ce privește vârsta parcelelor forestiere.

Dacă parcelele forestiere nu îndeplinesc criteriile stricte pentru Catalogul Național în ceea ce privește dimensiunea (minimă), vârsta sau structura, studiile sunt respinse rapid la biroul Gărzii Forestiere, fără a se mai parcurge aceste păduri în teren.

Aceste respingeri s-au produs frecvent, în ciuda faptului că autorii acestor studii sunt oameni de știință cu studii academice adecvate. Oamenii de știință au o experiență mult mai mare decât laboratorii amenajamentelor silvice și decât mulți dintre inspectorii Gărzilor Forestiere.

În 2019, la consultarea publică pentru licitația de studii organizată de Minister pentru identificarea pădurilor virgine, a fost trimisă de ONG-uri (fără resurse pentru a face aceste studii) o listă de 708 de parcele forestiere cu o suprafață totală de aproximativ 8.470 de hectare către Minister și Garda Forestieră Vâlcea pentru a fi verificate dacă se califică ca păduri virgine sau cvasi-virgine. Ministrul a transmis aceste parcele către Garda Forestieră pentru verificare. Absolut toate cele 708 parcele au fost respinse de Garda Forestieră pe motiv că nu conțineau o vârstă medie suficientă a pădurii în amenajamente sau că nu conțin suficientă biodiversitate, deoarece aveau o compoziție pură de fag. Acesta a fost un abuz clar, descalificând pădurile pe un criteriu care nu era de competența Gărzii să stabilească. Pădurile nu au fost parcurse pe teren de Gărzile Forestiere și nici verificate de experți în domeniu.

În alt exemplu, din 2016 până în 2019, aproape 3000 de hectare cu păduri virgine din Munții Țarcu au fost semnalate autorităților de către ONG-uri. Aceste păduri, care au fost verificate în documente și în teren, au fost confirmate de Garda Forestieră Timișoara. Cu toate acestea, deoarece legislația actuală nu permite includerea pădurilor în Catalogul Național fără un studiu, aceste parcele au fost pur și simplu postate pe site-ul Gărzii Forestiere în așteptarea unor studii ale ONG-urilor și ale altor entități. Dacă nimeni nu se arată interesat de elaborarea de studii pentru aceste păduri, acestea vor rămâne în afara Catalogului Național și vor fi exploatate.

Așadar, între 2016 și 2020, Ministerul nu și-a asumat deloc responsabilitatea încurajării procesului de populare a Catalogului - aceasta a fost lăsat ONG-urilor, oamenilor de știință și, într-o oarecare măsură, silvicultorilor responsabili pentru amenajamentele silvice noi. Ministerul ar fi putut verifica la nivel național toate parcele forestiere cu vârsta medie de peste 110 ani pentru catalog, dar a ales să nu o facă.

6. Potențiale conflicte de interese

CTAS (Comisia Tehnică de Avizare pentru Silvicultură) este autoritatea din cadrul Ministerului Mediului care ia decizia finală și care aprobă sau respinge studiile pentru Catalog. Însă această comisie nu se consultă cu niciun specialist în științele naturii și este alcătuită exclusiv din silvicultori. Nivelul de expertiză al corpului oficial pentru identificarea independentă a pădurilor „virgine și cvasi-virgine” este așadar subiectiv și reprezintă un conflict evident de interese.

Membrii acestei comisii sunt tocmai oficialii care au sarcina de a aproba planuri de exploatare în cadrul amenajamentelor silvice, inclusiv în parcurile naționale și naturale, în rezervațiile naturale, în pădurile identificate în Pin Matra și în cele care fac parte din siturile Natura 2000.

Aprobarea unui studiu pentru o pădure virgină sau cvasi-virgină înseamnă că inginerii silvicii din CTAS admit că aprobarea lor anterioară a amenajamentului silvic și a schemelor asociate de exploatare ar fi fost greșite. În mod ironic, aceiași oameni care au aprobat inițial tăierile în păduri virgine și cvasi-virgine, sunt responsabili acum să aprobe conservarea acestor păduri.

Fiecare studiu care contrazice un amenajament silvic este un conflict evident de interese, fiind considerat o invalidare a aprobării pe care aceeași comisie a oferit-o inițial.

Imaginea 4: Peste 1000 de hectare de păduri intacte primare din Valea Boia Mică, Munții Făgăraș. Copyright Agent Green

7. Rezumatul activității Gărzilor Forestiere regionale

Tabelul de mai jos arată cum, cu excepția Gărzii Forestiere Ploiești, toate Gărzile Forestiere din România au o rată extrem de scăzută a aprobării studiilor de cartare a pădurilor virgine.

În mod incredibil, cele două Gărzi Forestiere regionale din Focșani și Suceava nu au niciun studiu inclus în Catalogul Național, în ciuda faptului că la birourile lor au fost depuse pentru avizare studii pentru aproximativ 7.700 de hectare cu păduri virgine. Alte Gărzi Forestiere, precum Brașov și Cluj, au reușit să aprobe câte 1 studiu fiecare în ultimii 5 ani.

Acesta nu este întotdeauna eșecul Gărzii Forestiere, deoarece multe studii aprobate inițial de Gărzile Forestiere, au fost respinse în CTAS la Ministerul Mediului. În cele din urmă, Ministerul Mediului a blocat, respins, returnat și chiar a pierdut aceste studii.

Numele Gărzii Forestiere	Păduri depuse (ha)	Păduri aprobate (ha)	Număr studii aprobate	Rata aprobare
GF Focșani	2428.44 ha	0 ha	0	0 %
GF Suceava	5312.53 ha	0 ha	0	0 %
GF Brașov	706 ha	57.20 ha	1	8.1 %
GF Timișoara	11761.45 ha	2142.54 ha	13	18.22 %
GF Cluj	1248 ha	380.59 ha	1	30.5 %
GF Valcea	7755.25 ha	2699.63 ha	5	34.81 %
GF Ploiesti	1127.29 ha	795.46 ha	2	70.56 %

8. Concluzii

Catalogul Național al Pădurilor Virgine și Cvasi-Virgine avea scopul să etaleze angajamentul României de a proteja bogăția extraordinară de păduri primare pe care încă o are. În schimb, a devenit un exemplu de eșec național și o șansă ratată – o situație asemănătoare cu cea a inventarului pădurilor virgine Pin Matra din anul 2005, care a fost neglijat de numeroase guverne și autorități care s-au perindat la putere și care fusese finanțat și donat României de către Regatul Țărilor de Jos (Olanda).

Chiar dacă pădurile din studiile dispărute sau respinse abuziv ar fi fost adăugate în Catalog, acesta ar conține doar aproximativ 54 000 de hectare. În continuare, acest număr este mult sub potențialul României. În schimb, după aproape 5 ani, Catalogul conține un minim de 30 000 de hectare de păduri virgine. Peste 24.000 de hectare au fost blocate, dintre care aproape 9000 de hectare care au fost deja respinse.

Majoritatea pădurilor introduse în Catalog în acest moment sunt introduse automat de silvicultori prin amenajamente silvice noi, în timp ce majoritatea (80%) dintre studiile propuse de oameni de știință, ONG-uri și universități au fost respinse.

Studiile respinse includ contribuția unui proiect finanțat de Fundația Germană Federală pentru Mediu și coordonat de Universitatea Germană de Silvicultură Rottenburg și proiectul REMOTE, care este cel mai mare și cuprinzător proiect de cercetare pentru păduri primare din Europa, condus de Universitatea de Științe Naturale din Praga. Cercetătorii au fost reținuți adesea de procese birocratice repetitive. Studii detaliate și robuste, cu bază științifică, au fost respinse de oficiali, rezultând într-o pierdere substanțială de resurse financiare, donate României cu cele mai bune intenții de către entitățile germane și cehe.

Doar 6,075 hectare au fost aprobate prin studiile făcute de experți. Acest lucru indică o lipsă severă de voință a statului român de a implementa legal prevederile din propria legislație pentru protejarea pădurilor, dar și a directivelor europene Natura 2000.

Impedimentele implementării în Catalog pot indica faptul că acest instrument a fost gândit încă de la început ca o diversiune în favoarea exploatării pădurilor. Procedurile complicate și de lungă durată au ținut ONG-urile și oamenii de știință ocupați cu birocrăția și au mărit bugetele pe parcursul acestor procese. **În mod scandalos, rata foarte scăzută a aprobării studiilor a permis, între timp, exploatări masive în păduri primare și seculare.**

Este Catalogul un instrument de protecție a pădurilor care este gândit în așa fel încât să încetinească propria implementare, astfel încât pădurile să fie exploatate între timp? În cel mai bun caz, rezultatele slabe ale Catalogului Național de până acum demonstrează un nivel submediocru de ambiție în cadrul instituțiilor române de stat, de a asigura protecția integrală celor mai valoroase păduri naturale din Europa.

Mai mult decât atât, Ministerul Mediului a comunicat informații potențial false și incomplete: un număr mare de studii a fost înregistrat în corespondența cu Ministerul începând din 2016. În mod surprinzător, 63 de studii care însumează 14,877 hectare de păduri au dispărut complet din lista oficială.

Haosul și managementul defectuos au atins un prag inacceptabil. Studii care au fost aprobate au dispărut fără urmă. Altele apar ca respinse de Ministerul Mediului, în timp ce Garda Forestieră încă le analizează.

Există conflicte serioase de interes cadrul Comisiei Tehnice de Avizare pentru Silvicultură (CTAS). Membrii care trebuie să aprobe Catalogul sunt totodată responsabili pentru amenajamentele silvice în care se acordă permisiunile de exploatare, inclusiv în păduri seculare și arii protejate precum parcurile naționale și situri Natura 2000. Astfel, este cel puțin chestionabil dacă acest corp este cel potrivit să analizeze independent și să decidă protecția pădurilor.

Criteriile definite legal pentru identificarea pădurilor în procesul de cartare sunt stricte, și nu sunt bazate în totalitate pe știință, deoarece acceptă doar păduri care au atins o limită de vârstă cu o „frecvență mare de lemn mort”, pentru a putea fi incluse în Catalog. Pădurile care se găsesc în alt stadiu de dezvoltare pot fi cu ușurință respinse și aprobate pentru tăiere. O altă problemă este aceea că date neștiințifice din planurile de management forestier, precum estimările de vârstă bazate exclusiv pe dimensiunea arborilor, au întâietate în fața datelor științifice obținute din vizitele din teren.

Rata mare de respingere a studiilor poate sugera că aceste impedimente au fost gândite special să încetinească și să limiteze procesul de aprobare în Catalogul Național. În consecință, multe păduri primare cu o valoare extraordinară sunt acum aprobate pentru exploatare.

În mod ironic, Catalogul Național a fost folosit în mod activ și evident ca un instrument împotriva conservării a unor suprafețe întinse de păduri primare din România – mai degrabă exclude decât include unele dintre cele mai importante păduri rămase în Europa. Faptul că mii de hectare nu au fost introduse în Catalog justifică acum exploatarea acestor pădurilor valoroase. Ceea ce a început ca o idee nobilă, a fost ulterior condus de alte interese, departe de ideea de conservare.

Aceste constatări arată cum Catalogul Național al Pădurilor Virgine și Cvasi-Virgine nu este, în forma sa actuală, potrivit pentru a servi scopului de conservare a majorității pădurilor primare și seculare din România.

Concluzii cheie:

1. În ultimii 5 ani a fost depus un număr mare de studii pentru includerea în Catalogul Național al Pădurilor Virgine, acoperind un total de 30,336 de hectare.
2. 80% dintre pădurile depuse nu au ajuns în Catalog: au fost respinse, returnate către autori, complet pierdute sau sunt încă analizate.
3. Ministerul Mediului oferă date fundamentale diferite și incomplete față de datele oferite de Garda Forestieră. Discrepanța este de 14,877 hectare.
4. Anumite informații oferite de Ministerul Mediului sunt potențial false și în directă contradicție cu datele oferite de Garda Forestieră: studii declarate respinse sunt aparent în analiză.
5. Procesul de populare a Catalogului este extrem de încet, având o capacitate de a lista aproximativ 1,500 de hectare pe an.
6. Mai multe Gărzi Forestiere nu au aprobat nici măcar un studiu în cei 5 ani de la înființarea Catalogului.

7. Există un potențial conflict de interese în cadrul Ministerului, în special în Comisia Tehnică de Avizare pentru Silvicultură (CTAS), agenția care aprobă totodată planurile de exploatare.

Imaginea 5: Tăieri la massive la ras în foste păduri primare și seculare. Valea Ucea, Munții Făgăraș, Copyright Agent Green 2019

Imaginea 6: Tăieri la massive la ras în foste păduri primare și seculare. Valea Ucea, Munții Făgăraș, Copyright Agent Green 2019

9. Sumar și recomandări

Abordarea actuală României, care se rezumă strict la pădurile virgine, lasă fără niciun fel de protecție suprafețe întinse de păduri cu valoare ridicată de conservare. Suprafețe uriașe de păduri care ar trebui protejate, în special în regimul Directivelor Europene Natura 2000, sunt exploatate și deteriorate în mod progresiv. Astfel, protecția integrală a tuturor pădurilor primare și seculare din România este amânată. Atenția acordată inițial protejării pădurilor virgine nu îndeplinește suficient nevoile derivate din convențiile și legislațiile internaționale, precum Directivele Europene Natura 2000 sau Convenția De Diversitate Biologică (CBD), restricționând nevoia de conservare la definirea strictă a „pădurilor virgine.”

În consecință, Agent Green și EuroNatur solicită Guvernului Român să acționeze imediat și să protejeze pădurile primare și seculare ale României prin următoarele măsuri:

- Toate studiile respinse, blocate și dispărute trebuie să fie re-analizate de experți independenți în silvicultura ecologică și biologie. Acești experți trebuie să fie nominalizați în parteneriat cu organizații de mediu cheie. Expertiza oamenilor de știință independenți care au fost implicați în cartarea pădurilor virgine din România până acum, precum cei de la Universitatea din Praga (REMOTE), Universitatea Oradea sau Universitatea de Silvicultură Rottenburg, trebuie să fie luată în calcul;
- Exploatarea în toate pădurile care au studii suspendate (respinse, blocate sau lipsă) trebuie să fie imediat oprită; trebuie aplicat un moratoriu până când stadiul de protecție al pădurii respective este clarificat;
- Comisia Ministerului CTAS nu trebuie să mai fie implicată în analizarea și aprobarea pădurilor pentru Catalogul Național al Pădurilor Virgine și Cvasi-Virgine. Trebuie să se stabilească un nou consiliu științific, în care sunt incluși experți în ecologie și biologi. Modul de lucru al acestei noi entități trebuie să fie în totalitate transparent. ONG-urile și societatea civilă trebuie implicate în acest proces, trebuie să poată participa la întâlniri, la procesul de consultare și să aibă acces la documente;
- Criteriile pentru Catalogul Național Al Pădurilor Virgine și Cvasi-Virgine trebuie adaptate la cele științifice. Criteriile revizuite trebuie să fie bazate pe gradul de naturalitate, să includă de asemenea toate stadiile de dezvoltare ale pădurii și să corespundă cu sistemul de clasificare larg acceptat pentru păduri primare, elaborat de Erik Buchwald, care include de asemenea pădurile seculare;
- Criteriile trebuie să corespundă cu Natura 2000 și să asigure protecția completă a habitatelor naturale de pădure într-un stadiu bun de conservare. Biodiversitatea și stadiul de conservare ale habitatelor și speciilor trebuie să fie considerate aspecte principale;
- Toate studiile depuse de experți (inclusiv cele aprobate) trebuie făcute publice și puse la dispoziția tuturor, în variantă digitală;
- De asemenea, trebuie făcute publice motivele care au stat la baza respingerii studiilor de către CTAS. Dreptul la replică trebuie să fie posibil, pentru a adresa aspectele identificate, iar re-depunerile acceptate;

- Toate pădurile primare și seculare de pe teritoriul României trebuie să fie analizate de grupul de experți menționat anterior și transformate în zone de non-intervenție. Locațiile potențiale ale acestora au fost identificate în inventarul PRIMOFARO. Studiul trebuie validat prin date GIS, analiză ortofotografică și vizite în teren. Acest aspect trebuie tratat cu prioritate, pentru a preveni continuarea degradării prin exploatare. De aceea, trebuie impus rapid un moratoriu pentru exploatarea pădurilor primare și seculare, cel puțin în pădurile deținute de către stat;
- Proprietarilor de păduri primare și seculare trebuie să li se ofere compensații pentru pierderea veniturilor în urma managementului de non-intervenție ale pădurilor pe care le dețin. Aceste compensații trebuie să fie susținute de fonduri publice, inclusiv fonduri europene;
- Planurile de exploatare în toate pădurile potențial primare și seculare trebuie anulate imediat, iar planurile de management să fie adaptate corespunzător;
- Pădurile primare și seculare din exteriorul siturilor Natura 2000 trebuie să fie incluse în situri noi sau extinse Natura 2000, pe întreg teritoriul României.

Inventarul PRIMOFARO a identificat 332,844 (63%) hectare de păduri potențial primare și seculare în interiorul siturilor Natura 2000, inclusiv 83, 937 hectare în parcurile naționale.

Aceste păduri trebuie, pe cât posibil, să fie protejate integral, să aibă o abordare de non-intervenție, planuri de management cât mai aproape de natură, care să servească exclusiv nevoile imediate de subsistență ale populației locale.

Pentru a îndeplini obligațiile din Convenția de Diversitate Biologică și pentru a se alinia cu viitoarele scheme de conservare la nivel european, de protecție strictă a 10% din ecosistemele terestre și marine ale Uniunii Europene (a se vedea discuțiile despre noua Strategie a Uniunii Europene pentru Biodiversitate), România trebuie să ia în calcul cel puțin conservarea pe termen lung a cel puțin 8% din suprafața împădurită a țării, cu ajutorul fondurilor europene.